

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ ТА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

спеціальність	G13 Харчові технології	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Харчові технології в ресторанній індустрії Технології харчових виробництв	факультет	переробних і харчових виробництв
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО « Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Міносян Андрій Сергійович

Вища освіта – спеціальність – історія

Науковий ступінь – кандидат історичних наук, 07.00.01 – Історія України; 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни

Вчене звання – доцент, професор університету, професор кафедри ЮНЕСКО « Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

Досвід роботи – 42 роки

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор та співавтор більше 190 наукових публікацій за тематикою дисципліни, навчальних посібників та методичних рекомендацій;
- учасник наукових і методичних конференцій за тематикою дисципліни.

телефон	+380672589436	електронна пошта	minosian02@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle
---------	---------------	------------------	----------------------	-----------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей щодо усвідомлення важливості тривалої боротьби українського народу за свободу і незалежність через ознайомлення з історичними етапами державотворення, формуванням громадянського суспільства; розуміння власного героїчного минулого, становлення національно - патріотичної світоглядної позиції в контексті існування незалежної української держави, співіснування з європейською та світовою цивілізаціями на основі демократичних, культурнолюдських цінностей; необхідність актуалізації нерозривного зв'язку національних традицій минулого і сучасності, суспільства, влади і народу на усіх історичних етапах розвитку України; набуття навичок використання теоретичних знань у практичній діяльності
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, робота у групах, електронне навчання
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	• Вміння досліджувати історичні події в контексті державотворення та аргументоване висловлення думок щодо історичних та суспільних процесів/ практичні та індивідуальні завдання, відповіді на питання, поточний тестовий контроль. • Розуміння основ правової системи та механізмів захисту прав громадян/ практичні та індивідуальні завдання, відповіді на питання, поточний тестовий контроль. • Аналіз інформації з різних джерел для формування об'єктивних висновків та вміння критично оцінювати та інтерпретувати історичні документи, правові акти та наукові дослідження / практичні та індивідуальні завдання, відповіді на питання, поточний тестовий контроль. • Здатність аналізувати соціально-економічні та політичні чинники, що впливали на розвиток української державності/ практичні та індивідуальні завдання, відповіді на питання, поточний тестовий контроль. • Розвиток навичок формулювання та аргументації власної думки щодо історичних подій та їх впливу на сучасне суспільство/ практичні та індивідуальні завдання, відповіді на питання, поточний тестовий контроль. • Усвідомлення цінності незалежності України та відповідальності за її майбутнє/ практичні та індивідуальні завдання, відповіді на питання, поточний тестовий контроль. • Формування активної громадянської позиції та розуміння значення прав людини і верховенства права/ практичні та індивідуальні завдання, відповіді на питання, поточний тестовий контроль. • Шанобливе ставлення до історичної спадщини, культурних традицій та пам'яті про події, що визначили сучасну Україну/ практичні та індивідуальні завдання, відповіді на питання, поточний тестовий контроль. • Повага до прав та свобод людини, плюралізму думок та соціальної справедливості/ відповіді на питання, поточний тестовий контроль. • Розвиток відповідальності перед суспільством, готовності брати участь у громадських ініціативах і волонтерстві/ практичні та індивідуальні завдання, відповіді на питання, поточний тестовий контроль.
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 30 годин лекції; 16 годин практичні заняття; поточний контроль; підсумковий контроль – іспит
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань; активність
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетентності	IK. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій. K02. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. K03. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. K05. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. K07. Здатність працювати в команді. K08. Здатність працювати автономно. K13. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. K14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для забезпечення здорового способу життя. K 14'. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності K14**. Формування знань, умінь і навичок, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.	Програмні результати навчання	ПР02. Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти. ПР04. Проводити пошук та обробку науково-технічної інформації з різних джерел та застосовувати її для вирішення конкретних технічних і технологічних завдань в ресторанній індустрії ПР19. Підвищувати ефективність роботи шляхом поєднання самостійної та командної роботи. ПР19. Підвищувати ефективність роботи шляхом поєднання самостійної та командної роботи. ПР26. Формувати і відстоювати власну світоглядну та громадську позицію, діяти соціально відповідально та свідомо. ПР27. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.
----------------	--	-------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Лекція 1	Українська державність княжої доби. Давня Русь, Галицько-Волинська держава.	Практичне заняття (ПЗ 1)	Становлення державності у східних слов'ян. Державно-політичний устрій Давньої Русі. Феодальна роздробленість. Економічне і політичне зростання Галицько-Волинського князівства. Боротьба Русі проти монголо-татарської навали. Причини і наслідки втрати української державності. Історичне значення Давньоруської держави.	Самостійна робота	Підготовка повідомлення про виникнення українського етносу.
Лекція 2	Українська козацька держава.	ПЗ 2	Литовсько-польський період на українських землях. Причини та наслідки Кревської, Люблінської та Берестейської уній на державотворчі, соціальні, релігійні процеси на українських землях. Утворення Речі Посполитої. Україна під владою Польщі. Магдебурзьке право. Запорозька Січ у козацькому державотворенні. Передумови виникнення українського козацтва. Державотворчі тенденції в діяльності козацтва. Життя та побут козаків. Історичні обставини виникнення, управління й діяльність реєстрового козацтва. Козацтво як впливовий чинник міжнародного життя. Козацько-селянські повстання наприкінці XVI- в першій половині XVII ст.		Підготовка повідомлення про Запорізьку Січ як козацьку республіку.
Лекція 3	Українська національна революція 1648-1654 рр. Українські землі наприкінці XVII-XVIII ст.	ПЗ 3	Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького. Характер, рушійні сили і мета національно-визвольної війни. Основні етапи війни. Переяславська угода 1654 року, її оцінка в історіографії. Зародження української козацько-гетьманської держави. Іван Мазепа. Пилип Орлик та його «Конституція». Розвиток Лівобережної України та Слобожанщини. Гайдамацький рух, Коліївщина. Рух опришків. Остаточна ліквідація автономних прав України.		Підготовка повідомлення про «Конституцію» Пилипа Орлика та її міжнародне значення.
Лекція 4	Відродження ідеї українського національного самовизначення та державності у XIX столітті				Підготовка повідомлення про діяльність Кирило-Мефодіївського товариства.
Лекція 5	Українська революція 1917-1920 рр.	ПЗ 4	Соціально-політичне життя України на початку XX століття. Становлення капіталістичних відносин. Зародження націоналізму. Українська політична думка на початку XX ст.. Піднесення українського національного руху. Столипінська аграрна реформа. Революційні події в Росії та їх вплив на національне-політичне відродження в Україні. Центральна Рада. Гетьманська держава Павла Скоропадського. Директорія УНР. Державотворча діяльність ЗУНР. Внутрішня та зовнішньополітична діяльність українських урядів в 1917-1921рр. Радянсько-польська війна. Уроки і історичне значення української національної революції.	Самостійна робота	Підготовка повідомлення про Універсали та Конституцію УНР
Лекція 6	Україна у міжвоєнний період 1921-1939 рр.				Підготовка повідомлення про

					Голодомор в Україні 1932-1933 рр.
Лекція 7	Україна у Другій світовій війні 1939-1945 рр.	ПЗ 5	Українське питання напередодні Другої світової війни. Мюнхенська змова і укладання пакту Молотова - Ріббентропа. Початок Другої світової війни. Політика колонізації західноукраїнських земель. Напад Німеччини на СРСР та окупація України. Національно-визвольний рух. ОУН-УПА. Партизанський рух на українських землях. Наслідки Другої світової війни. Внесок українців у перемогу над нацизмом. Україна – член ООН.		Підготовка повідомлення про рух Опору на українських землях.
Лекція 8	Україна у післявоєнний період (друга половина 40-80-х рр.. ХХ ст.)			Самостійна робота	Підготовка повідомлення про дисидентський рух в Україні.
Лекція 9	Відновлення української державності (90-ті рр. ХХ ст.- початок ХХІ ст.)				Підготовка повідомлення про Помаранчеву революцію в Україні.
Лекція 10	Сучасна Україна в умовах відбиття повномасштабної російської агресії	ПЗ 6	Революція Гідності в Україні. Анексія Криму та збройна агресія РФ на сході України у 2014 році. Російська агресія у вигляді повномасштабного вторгнення на українські землі. Україна в умовах війни за незалежність. Міжнародна підтримка України. Гібридна війна проти українського народу. Формування української національної ідентичності. Консолідація українського суспільства. ЗСУ і український народ на захисті демократичних цінностей цивілізованого світу. Реформування української економіки. Розбудова української держави в умовах протидії російській експансії. Майбутнє України в контексті європейського і світового розвитку.		Підготовка повідомлення про «гібридну війну» проти України
РОЗДІЛ 2. ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО					
Лекція 11	Громадянське суспільство.	ПЗ 7	Громадянське суспільство, історія формування. Концепції громадянського суспільства в історії політичної думки. Атрибути громадянського суспільства. Умови формування громадянського суспільства. Функції громадянського суспільства. Взаємодія громадянського суспільства і держави. Формування й розвиток громадянського суспільства як підвалина демократизації політичного життя і становлення правової держави. Проблеми формування правової соціальної держави і громадянського суспільства в Україні. Історія формування місцевого самоврядування в Україні і світі. Соціальні і економічні чинники виникнення місцевого самоврядування. Суть, місце і роль місцевого самоврядування в політичній системі. Моделі місцевого самоврядування. Ефективність місцевого самоврядування в Україні.	Самостійна робота	Підготовка повідомлення про формування правової соціальної держави і громадянського суспільства в Україні
Лекція 12	Політика, влада, держава.				Підготовка повідомлення про різновиди держави, структуру влади,

				основи політичної діяльності.
Лекція 13	Нація як суб'єкт політики. Зовнішня політика держави і міжнародні відносини.			Підготовка повідомлення про сучасну зовнішню політику України в умовах воєнного часу.
Лекція 14	Політичні режими сучасності.	ПЗ 8	Політичний режим як система методів і форм політичного володарювання та його взаємовідносини з громадянським суспільством, характеристика функціонування політичної системи. Основні параметри функціонування політичних режимів. Критерії класифікації політичних режимів. Сутнісна основа і ознаки тоталітарного політичного режиму. Авторитарний політичний режим: ознаки та різновиди. Демократичний політичний режим та його ознаки. Демократизація політичних режимів наприкінці ХХ ст.: причини і наслідки. Основні риси політичного режиму України на сучасному етапі.	Підготовка повідомлення про тоталітарні режими у сучасному світі
Лекція 15	Глобальні загрози і екзистенційні виклики сучасного світу.			Підготовка повідомлення про геополітичні зміни і зрушення у сучасному світі.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації XIX-XX століття.- Київ: Yakaboo Publishing, 2024.- 656 с.
2. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України.- Київ: Портал, 2024.- 416с.
3. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків: Клуб сімейного дозвілля. 2018.-496 с.
4. Борисова О.В., Климов А.О. Історія української державності: підручник у 2-х томах. Т.1.- Київ: Вид.дім «Кондор», 2018.-344с.
5. Борисова О.В., Климов А.О. Історія української державності: підручник у 2-х томах. Т.2.- Київ: Вид.дім «Кондор», 2018.- 464с.
6. Андреас Каппелер. Від країни козаків до країни селян. Україна на видноколі Заходу у XVI-XIX ст.. Львів: Літопис, 2022.-360 с.
7. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.Офіційний вісник України. 2010. № 72/1. Ст. 2598.
8. Закон України «Про громадські об'єднання». Відомості Верховної Ради України. 2013. № 1.
9. Українське суспільство в умовах війни.(2022): Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член-кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц .н. С.Макеєва. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022.- 410 с.
10. Плохій С. (2023) Російсько-українська війна. Повернення історії. – Харків: КСД, 2023.-400 р.
11. Снайдер Т. (2021) Перетворення нації. Польща, Україна, Литва, Білорусь 1569-1999.-К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2021.- 464с.
12. Снайдер Т. (2020) Шлях до несвободи: Росія, Європа , Америка.- Львів: Човен , 2020.- 392с.
13. Україна в історії Європи XX- початку XXI ст..; монографія. За ред.. чл.-кор. НАН України С.В. Віднянського. Київ: Інститут історії України НАН України, 2020.- 814с.
14. Віднянський С., Мартинов А.(2023) Російсько-українська війна та міжнародне співробітництво: монографія. К.: Інститут історії України НАН України, 2023.- 264с.

Методичне забезпечення

1. Міносян А. С. Політичні системи сучасності [електронний ресурс]: навч.-метод. посібник для студентів денної та заочної форм навчання / укл.: А. С. Міносян, О. М. Варипаєв, Н. А. Лемешева. – Х. : ХДУХТ, 2020. – 1 електр. опт. диск (СД - ROM); 12 см. – назва з тит. екрана. ISBN
2. Бондар Н.О., Лапченко А. С., Міносян А.С. Історія української державності та громадянське суспільство: Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання для усіх спеціальностей / Державний біотехнологічний університет;. Харків: [б. в.], 2025. – 68 с.
3. Бондар Н.О., Міносян А.С., Історія української державності та громадянське суспільство: методичні вказівки до проведення практичних (семінарських) занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, всі спеціальності. / Державний біотехнологічний університет. – Харків, 2025. –32 с.
4. Коршунова І.П., Лемешева Н.А., Мархайчук Н.В., Міносян А.С Чадаєва К.Ю., Історія та культура України: навчальний посібник, Харків, ХДУХТ, 2015.-193 с.
5. Історія та культура України : навч. посібник / І. П. Коршунова, Н. А. Лемешева, А. С. Міносян – Х., Смугаста типографія, 2018. –107 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

(<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/norm-b-pol-org-op.pdf>)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Поточне оцінювання	60 бальна сумарна	до 40	усні відповіді на практичних заняттях, презентації, захист самостійної роботи
		до 20	тестування
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 60	за результатами роботи в семестрі
		до 40	підсумковий контроль (екзамен)

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності Державного біотехнологічного університету (<https://surl.li/nwuvwx>) та вимог, які прописані у Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<https://surl.li/rrlgvz>): виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність..